

NAF arbejdsplan 2005

Indledning:

NAF's aktiviteter i 2005 er baseret på Handlingsplan for FJLS 2005 – 2008 samt de overordnede prioriteringer for det samlede nordiske samarbejde. Ved udarbejdelse af arbejdsplanen trækker NAF i videst muligt omfang på de nationale nordiske myndigheders prioriteringer indenfor forskning og udvikling på fiskeriområdet og fiskerirelateret miljøforskning. Videre koordineres prioriteringerne med de forsknings- og udviklingsområdet som EU har valgt at fokusere på.

Hovedområder og indsatsområder:

NAF diskuterede på sine møder i hhv. februar og august 2004 de tre hovedområder, som har præget forskningsaktiviteterne i de forløbne 4 år. Konklusionen blev at NAF i den kommende strategiperiode fortsat baserer sit arbejde på de velkendte 3 hovedområder.

1. Bæredygtig ressourceudnyttelse:

Inden for rammerne af det nordiske miljø- og fiskerisamarbejde prioriteres en række indsatsområder for at fremme udviklingen af fiskeri- og forvaltningsmetoder, som ikke medfører negative miljøpåvirkninger. Særlig vigtigt er det nordiske samarbejde for at øge den nordiske indflydelse når der skal træffes internationale aftaler om f.eks. forurening, men samarbejdet er også vigtigt ved udformning af fiskeriaspekterne i internationale miljøaftaler. Fortsat udvikling af selektive redskaber er et indsatsområde, som prioriteres fra NAF's side. Hovedformålet hermed er at reducere bifangst af ungfisk, søfulge og havpattedyr, men derudover også ønsket om at udvikle redskaber, som er mere skånsomme mod havbunden. Fiskens kvalitet og pris hører sammen. Af den grund er udviklingen hen imod redskaber, som er skånsomme mod fangsten et andet område, som er af stor værdi for fiskerierhvervet. Klimaændringernes faktiske og potentielle ændringer af økosystemet i havet får mere og mere opmærksomhed. Fisk er en del af det marine økosystem, og NAF prioriterer fra sin side tværvidevidenskabelige forskning, som kan belyse sammenhængen mellem f.eks. meteorologi, fysik, kemi og biologi.

Akvakultur vil i stigende grad bidrage med forsyningen af fisk og fiskeprodukter på globalt plan. En fortsat ekspansion vil være betinget af at fiskeopdræt udvikles i en så miljøneutral retning som overhovedet muligt. Dokumenteret miljørigtig/-skånsomt opdræt kan vise sig at være et distancerende argument i markedsføringen af nordiske fisk og fiskeprodukter. Endelig må FoU-aktiviteter, som sigter mod en bæredygtig udnyttelse af enhver fiskeart prioriteres højt. NAF arbejder mod en "værdioptimering" indenfor hhv. de forskellige arter og den enkelte art.

Endelig er der problemkomplekset omkring discard. Emnet er i vælten såvel politisk som en ressource/forvaltningsmæssigt. Politisk er det ikke holdbart at foretage discard. Det opfattes som uetisk af offentligheden, foregår uden synlige resultatforbedringer, dvs. uden reduktion eller ophør i mængden der udkastes. Biologisk forvaltningsmæssigt udgør discard en u håndterlig størrelse. Mængden af fisk som udkastes efter fangst regnes af mange forvaltningssystemer, som en del af den levende "fangstbare" ressource, uden hensyntagen til at den største del af den udkastede fisk er død og derfor ikke kan indgå i det fremtidige fiskeri. Med andre ord er udkast, eller den manglende registrering af udkast, et usikkerhedsmoment i prognoser for fremtidens fiskeri og de er medvirker således til et ikke bæredygtigt fiskeri

2. Fisk som fødevarer:

Forbrugerne har alle dage forsøgt at påvirke producenterne til at levere sunde madvarer af god kvalitet og medierne er opmærksomme på etiske og kvalitetsmæssige aspekter ved madvareproduktionen. Madvareforvaltningens rolle ændrer sig mere og mere i retning af risikovurdering af madvarer. Begreber indenfor risikovurdering bør have et praktisk, fiskerirelateret indhold, analysemetoder bør harmoniseres, fortolkningsmuligheder bør diskuteres og industriens og forvaltningens stillingtagen til forskernes fortolkning af resultater bør konkretiseres. Fiskere, forskere og forvaltere bør, evt. i samarbejde med EK-Liv, diskutere internationale trender indenfor fisk som mad, forsøge at fremme indbyrdes forståelse og arbejde for fælles synspunkter. Sygdomme forårsaget af madvarer regnes for et være et alvorligt problem og medfører at forbrugerne føler sig utrygge.

Fødevarer sikkerhed er derfor et højt prioriteret område både i Norden og EU. NAF ønsker derfor at initiere projekter specifikt rettet mod problemer, som måtte være forårsaget af indtagelse af fisk og fiskeprodukter. I denne forbindelse er sporbarhed et nøgleord. Sporbarhed kendes i dag mest som muligheden for at dokumentere, overfor forbrugeren, at en var er af en bestemt oprindelse, hvilket kan være en specifik art fra et bestemt oprindelseområde. Sporbarhed gælder ikke bare sikkerhed og sundhed, men også oplysninger som forbrugerne ønsker af andre årsager, f.eks. fangststed, fangstmetode, bestandens tilstand og fiskens behandling frem til forbrugeren. Det er derfor ønskeligt at udvikle og implementere et sporbarhedssystem, som kan forelægges forbrugeren i form af mærkning eller lignende.

3. Tværgående aktiviteter:

Fiskerisektoren har i de senere år øget det tværsektorielle arbejde, idet stadig flere problemstillinger hører hjemme i flere sektorer, og det muliggør en bedre udnyttelse af de økonomiske midler. NAF vil derfor fortsat gøre en indsats for at udbygge det tværsektorielle samarbejde. Samarbejdet indenfor uddannelsesområdet vil fortsætte, idet et højt uddannelsesnivea og en prioritering af forskning er væsentlige forudsætninger for udvikling af den kompetence, som skal bære den fortsatte udvikling i Norden. På fiskeriområdet er der behov for øget uddannelse på alle niveauer for at kunne sikre en

konkurrencedygtig udvikling. Dette forudsætter at der skabes et bedre image for fiskerierhvervet og at uddannelserne bliver attraktive med synlige karrieremuligheder. Endelig er det væsentligt at den nordiske uddannelses- og forskningsindsats sættes i et internationalt perspektiv, herunder samarbejdet med de baltiske lande og det europæiske samarbejde indenfor rammerne af EU.

Endvidere vil NAF holde øje med de tiltag som sker på fiskeriområdet med udgangspunkt i informationsteknologi. Forskningsinstitutionerne og organisationerne har i vid udstrækning taget teknologien til sig og auktionsområdet bliver i stigende grad IT-baseret. De forarbejdende virksomheder halter lidt bagud, men ventes at komme med ganske snart, både i forbindelse med informationsøgning på internettet og salg via "nettet".

Budget:

NAF's overordnede budget ser ud på følgende måde:

Godkendte projekter	3.780.000 DKK
Sekretariat	350.000 DKK
I alt	4.130.000 DKK

Projektvirksomhed:

I 2005 støtter NAF således 13 projekter. Heraf er 6 helt nye projekter, mens de resterende 7 er projekter, som også fik støtte i 2004.

Budgettet for de 13 projekter, som NAF har bedt indsende fuldstændig ansøgning, ser ud som følger.

Nye projekter for 2005

J.nr	Projekt navn (indsæt projektleder/institut/lande/tidsrum)	Budget for 2005 DKK	
		NAF andel	Total budget
2004-432-0020	<p>Impact of seafood consumption in pregnancy on offspring health <i>Sjúður Fróði Olsen // Statens Serum Institut // DK, NO, IS, Fær // 2005 - 2007</i></p> <p>The purpose of this project is to look into the pros and cons of seafood consumption during pregnancy: We intend to explore the dual nature of consuming food based on marine animals during pregnancy, which contains substances essential to the health, and substances (environmental pollutants), which in certain amounts may be harmful to the health of the foetus. There have been conflicting reports on this matter in the literature and this subject has been much debated within the public and scientific community. Clarification on these matters is therefore needed.</p>	200.000	600.346
2004-432-0024	<p>Looking fish in the eye – cataract as a problem in fish farming <i>Nina Peuhkuri // FGFRI // FI, NO, SV // 2005 - 2007</i></p> <p>Survey the extent of cataract occurrence in farmed (and wild) salmonids in the Nordic countries, assess the roles of various factors potentially influencing cataract formation and study the consequences of cataract for fish in cultivation and for those that have been stocked in wild.</p> <p>Sekundär målsättning: To gain information that can be used to improve farming conditions and practices for ensuring successful performance of farmed fish and to deepen cooperation among the Nordic countries in scientific research on sustainable management of fish resources</p>	500.000	1.250.000
2004-432-0025	<p>Investigation of the possible use of otolith weight in age determination <i>Yvonne Walther // IMR SV // SV, FI, DK // 2005 - 2006</i></p> <p>The objective is to organise the development of an objective method for the age-determination of Eastern Baltic cod. The use of otolith biometrics, particularly otolith weight, has proven successful in other stocks with age-reading problems, and the intention of this project would be to use such an approach for this stock.</p> <p>The overall purpose is a need to improve the quality of the assessment and the scientific advice for the stock.</p>	250.000	559.875

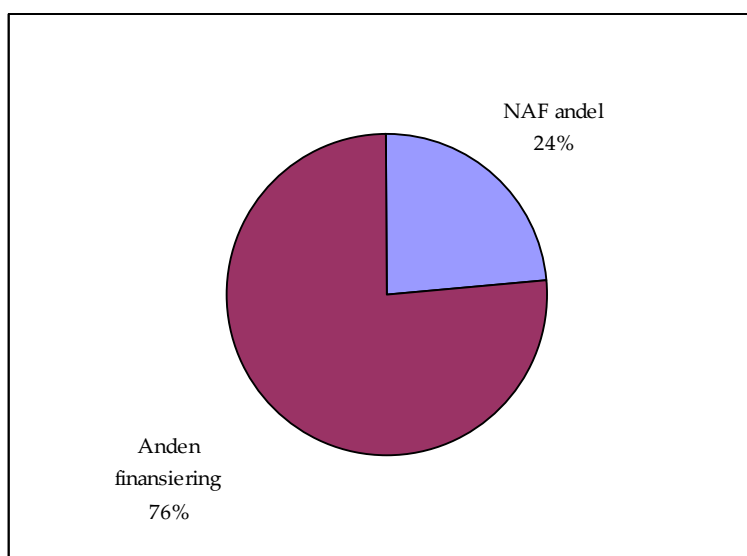
	<p>The Eastern Baltic Cod is in a situation with a low spawning stock biomass. It has probably a very narrow and young age distribution as well as a decreasing quality of the catch data. Therefore it is of crucial importance to use the best available methods to increase the precision of the evaluation of the state of the stock. Presently severe inconsistency in age determination affects both the catch-at-age and the survey data. Age estimation is a focal point in assessment where improvement is possible.</p>		
2004-432-0026	<p>Project NISE 2004 – 2008 <i>Bogi Hansen // Fiskirannsóknarstovan // Fær, IS, NO // 2004 - 2008</i> Projektets målsætning:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beskrive de fysiske forhold i Norske- og Islandshavet og deres ændringer fra 1948 frem til vore dage ved hjælp af observationer og modelresultater. 2. Øge forståelsen af de nøgleprocesser, der skaber ændringer i vandmasser og cirkulation i området. 3. Bestemme NISE-modellens evne til at reproducere observerede tilstande og ændringer. <p>Foreslå strategier for forbedringer af NISE-modellen.</p>	250.000	3.250.000
2004-432-0027	<p>Fangst og udnyttelse af mesopelagisk fisk og krill <i>Hjalti í Jákupsstovu // Fiskirannsóknarstovan // Fær, NO, IS, NV Rusland // 2005</i> En av de største resurser av fisk, som ennå ikke er utnyttet komersielt er de mesopelagiske fisk. De finnes i alle verdenshav og har med sine vertikale vandringer en meget stor betydning i at bringe produksjonen i de øvre vannmasser ned til de dypere lag. De største mengder finnes i de tropiske farvann, men også i de nordlige farvann finnes betydelige forekomster. En stadig mindre andel av fangsterne i det nordøstlige Atlanterhav av sild og makrel går til produksjon av fiskemel og olje, og det samme kan forventes i fremtiden for kolmule og lodde. Dette samtidig med at behovet for for til opdrætsnæringen vokser. Det er derfor naturlig at interessen vendes mod de mesopelagiske fisk som en mulig resurs for industrifiske.</p>	400.000	3.260.000
2004-432-0028	<p>Udvikling av ny ferdsskriver <i>Hans Hagen Stockhausen // IMR NO // NO, IS // 2005 – 2006</i> Udvikling af et registreringsmærke som tillader at lokalisere fisk og undersøge deres vandring ved hjælp af jordens magnetfelt. I grove træk skal det nye registreringsmærke lagre information om magnetfeltet i</p>	200.000	

	to vektorkomponenter. Ved at sammenligne magnetfeltverdier på kendte positioner med magnetfeltverdier fra registreringsmærket skal det være muligt at skitsere fiskens bevægelsesmønster		
Eksisterende projekter			
2003-432-0003	<p>MAR ECO <i>Leif Nøttestad // IMR NO // NO, DK, IS // 2004 – 2005</i></p> <p>Prosjektet tar sikte på å studere toppredatorer, sjøpattedyr og sjøfugl, langs den Midtatlantiske Rygg fra Island til Azorene. Prosjektet er en del av et internasjonalt forskningsprogram, MAR-ECO, under Census of Marine Life- initiativet, med hovedmål å identifisere viktige marine habitater og økologiske prosesser som kontrollerer utbredelse av sjøpattedyr og sjøfugl.</p>	130.000	668.000
2003-432-0016	<p>Setting the global optimal policies for sustainable fisheries <i>Stein Ivar Steinshamn // Inst. for research in Economics and business adm, Bergen // NO, IS, DK // 2004 - 2006</i></p> <p>Bakgrunnen for dette prosjektet er et tidligere NAF-prosjekt: Sammenligning av fiskeripolitikk i Danmark, Island og Norge, der det ble utviklet indikatorer for overfiske og høsting av bestander. Hovedmålene for det nye prosjektet er å etablere en stokastisk feedback modell for å generere bedre indekser for å sammenligne høstingsstrategier i Danmark, Norge og Island og å utvikle en modell som inkluderer flerb Bestandshensyn i en stokastisk setting. Dette vil øke forståelsen av hvordan forskjellige biologiske og økonomiske usikkerhets-momenter virker inn i en setting for globale optimale virkemidler i en bæredyktig utnyttelse av fiskeriene.</p>	300.000	1.000.000
2003-432-0011	<p>Fælles normer for sporbarhet og implementering <i>Marco Frederiksen // DFU, FF // DK, NO, IS, Fær // 2003 – 2005</i></p> <p>Prosjektets formål er å være først med å gjennomføre sporbarhet for fisk og fiskeprodukter i Europa for at de nordiske land dermed kan påvirke kommende EU-krav.</p>	300.000	450.000
2003-432-0002	<p>Prisbildning för sötvattensfiskar <i>Jari Setälä // FGFR // FI, SV, ÅL, DK // 2004 - 2006</i></p> <p>Fiskerinæringen i Østersjøområdet gjennomgår en omfattende strukturendring. Den internasjonale konkurransen på markedet har øket: Importert laks har erobret markedet og prisen har vært rekordlav de seneste par årene. Samtidig har sildefisket vært strengt</p>	250.000	494.000

	<p>regulert og etterspørselen etter konsumsild har også minket på grunn av dioksindebatten i massemedia. Den voksende selbestanden i Østersjøen truer også kystfisket. Disse radikale endringene har minket troen på framtiden i fiskerinæringen og antallet primærprodusenter minker dramatisk.</p> <p>Lyspunktet i dette bildet er at pris og etterspørsel etter ferskvannsfisk som bl.a. sik og abbor stiger til tross for prisnedgangen på oppdrettsfisk. Nye markedskanaler for ferskvannsfisk kan ha oppstått med øket tilbud av laksefisk, som representerer et hvitfiskalternativ for konsumentene. Ferskvannsfiske er viktig for yrkesfiskerne i Østersjøen. Den positive markedsutviklingen skaper muligheter for lønnsomt og varig kystfiske.</p>		
2004-432-0018	<p>Automatisk fangstmåler <i>Jan Tore Øvredal // IMR NO // NO, DK // 2003 – 2005</i></p> <p>Det skal utvikles et system som enkelt kan monteres på landbaserte anlegg og om bord i fiske- og forskningsfartøy. Systemet skal kunne skille fiskearter, måle lengde og vekt, og sortere fisken utfra gitte kriterier. Kapasiteten skal være stor nok til å kunne brukes i kommersiell sammenheng og nøyaktighet skal oppfylle forskningsmessige behov.</p>	400.000	2.650.000
2003-432-0001	<p>BIØKOMODA <i>Erik Lindebo // FØI, DK // DK, GR, Fær, IS, NO, SV, FI // 2004 – 2006</i></p> <p>På en konferanse om fiskeriøkonomi ble følgende probleme identifisert: 1) der er stadig utilstrekkelig kommunikasjon mellom økonomer og brukerne av økonomisk informasjon, 2) der bør være større oppmerksomhet blandt økonomer om yrkets behov og 3) der mangler en institusjonell plattform for økonomene.</p> <p>På bakgrunn av dette har prosjektet som formål på et fellesnordisk grunnlag å fremme utviklingen av modeller som er egnet som grunnlag for å danne helhetssyn på en langsiktig bæredygtig utvikling av fiskeri, hvor biologiske, økonomiske og sosiale forhold inndras. Modellutviklingen skal skje ved å ta med næringens og forvaltningens ønsker. Prosjektet skal ikke utvikle en selvstendig modell, men a) diskutere og fremme utviklingsarbeidet med eksisterende modeller, b) øke interessen for modellering og dataanvendelse, og c) overføre viten landene imellom.</p>	200.000	250.000
2004-432-0019	<p>Bioaccumulation af dioxinliknande stoffer <i>Juha karjalainen // Dept biol. and Env. Sciences, FI // FI, NO, DK // 2003 – 2005</i></p> <p>Prosjektet skal undersøke biomagnifikasjon av dioksiner og PCB fra zooplankton via Baltisk sild og</p>	400.000	1.986.000

brissing til laks.		
I alt nye ansøgninger	1.800.000	8.708.596
I alt eksisterende projekter	1.980.000	7.498.000
I alt nye og eksisterende projekter	3.780.000	16.206.596

Af nedenstående cirkeldiagram fremgår det at NAF's midler i gennemsnit udgør ca. 25% af projekternes samlede budget. NAF's knap 4 mio DKK støtter altså projekter med et samlet budget på ca 16 mio DKK.

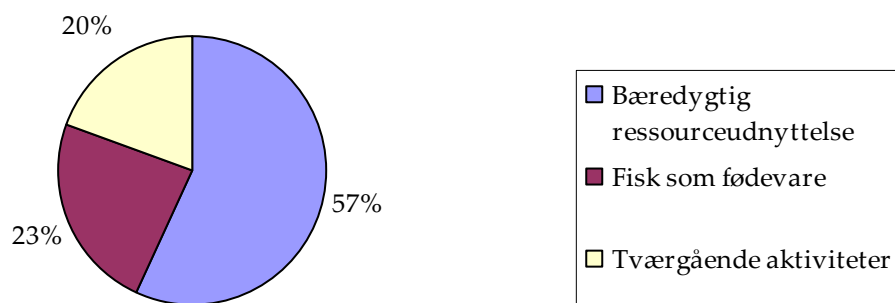

I nedenstående tabel ses fordelingen af projekter på hovedområder.

Bæredygtig ressourceudnyttelse	Fisk som fødevarer	Tværgående aktiviteter
<ul style="list-style-type: none"> - MAR ECO - Automatisk fangstmåler - Udvikling av ny ferdsskriver - Fangst og udnyttelse af mesopelagisk fisk og krill - Project NISE 2004 – 2008 - Investigation of the possible use of otolith weight in age determination - Looking fish in the eye – cataract as a problem in fish farming 	<ul style="list-style-type: none"> - Fælles normer for sporbarhed og implementering - Bioaccumulation af dioxinliknende stoffer - Impact of seafood consumption in pregnancy on offspring health 	<ul style="list-style-type: none"> - BIØKOMODA - Setting the global optimal policies for sustainable fisheries - Prisbildning för sötvattensfiskar
2.130.000 DKK (57%)	900.000 DKK (23%)	750.000 DKK (20%)

Fordelingen mellem hovedområder fremgår af nedenstående tabel.

Projekter på hovedområder

Informationstiltag

NAF prioriterer at få information om de opnåede forskningsresultater ud til brugerne samt at synliggøre det nordiske samarbejde. Dette sker gennem nyhedsbrevet NordFiskeri og i form af medfinansiering af planlagte seminarer/symposier som ikke er initieret af NAF. Der er i 2005 afsat 100.000 DKK til NordFiskeri.